

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 29/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. B., B., zastúpenej advokátom JUDr. Ľ. A., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 237/07 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. B. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2008 doručená sťažnosť I. B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 237/07.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že po márnom úsilí mimosúdneho vyriešenia veci 2. júla 2007 podala návrh na začatie konania o vydanie majetkového podielu z Poľnohospodárskeho družstva B. a 75 582 Sk s prísl.

Vo svojej sťažnosti uvádza:

„Nakoľko proti vydanému platobnému rozkazu bol dňa 9. 11. 2007 podaný odpor, Okresný súd v Komárne rozsudkom zo dňa 25. 4. 2008 sp. zn. 6 C 237/2007 návrh zamietol.

Rozsudok odôvodnil tým, že podľa platných právnych predpisov do účinnosti zák. č. 264/1995 Zb. do 1. 6. 1996 nárok na vydanie majetkového podielu uplatnený u žalovaného nebol, preto dňom účinnosti tohoto zákona majetkový podiel žalobníčky sa mohol a mal vydať vo forme podielnických listov s prihliadnutím aj na ust. § 13a zák. č. 264/95 Zb., ktorým bol doplnený zák. č. 42/1992 Zb.

Ďalej sa uvádza, že sama žalobníčka potvrdila, že žalovaný bol ochotný vydať jej majetkový podiel vo forme podielnických listov, ona to však odmietla a trvala na to, aby jej bol vydaný v peniazoch. Na plnenie v peniazoch s prihliadnutím na zmenu zák. č. 42./1992 Zb. nevznikol nárok, preto súd návrh zamietol. Usmernenie podľa transformácie poľnohospodárskych družstiev súdy neakceptujú, hoci je tu uvedené, že pôvodná hodnota podielu sa v priemere pre slovenské poľnohospodárske družstvá znížila asi na 40 % a podľa praxe v mieste bydliska a sídla účastníkov za podielnické listy sa vyplatí hodnota 10 %.

V tejto súvislosti súdy nebrali takéto tvrdenie do úvahy aj keď žalobníčka poukázala na to, že právny úkon má byť konkrétny a určitý inak takýto právny úkon treba považovať za absolútne neplatný.

To znamená, že aj podľa názoru súdov žalobníčka mala povinnosť sa uspokojiť s takto zníženou hodnotou, t. j. zo sumy požadovaného nároku 75.582.- Sk na čo má právny nárok, suma 40 % by činila 30.232.- Sk a pri hodnote 10 % len 7.558.- Sk.

Napriek tomu, že pre neurčitosť podľa ust. § 37 ods. 1 OZ ide o absolútne neplatný právny úkon u ktorého nie je potrebné v samostatnom konaní uplatňovať vyslovenie neplatnosti právneho úkonu, nemajú za následok vznik, zmenu, alebo zánik práv alebo povinností, takáto absolútna neplatnosť nastáva priamo zo zákona. Toto právo sa nepremlčuje ani nezaniká, pretože z takéhoto úkonu právne následky nenastanú a to ani dodatočným schválením.

Tak závažnú právnu problematiku súdy neakceptovali, obranu prednesenú

žalobníčkou nerešpektovali.

To znamená, že pri uplatňovaní práva, súdy takto jednostranne len v prospech žalovaného konať a rozhodovať nemali.

To čo bolo povinnosťou žalovaného postupovať podľa ust. § 33b ods. 2 zák. č. 264/95 Zb. o vydaní majetkového podielu uzatvárať zo strany družstva s oprávnenými osobami dohodu, ktorá mala obsahovať presné označenie prevádzaných vecí za účelom uspokojenia nároku žalobníčky, uviesť hodnotu vecí, spôsob ich ocenenia a deň prevzatia vecí do vlastníctva oprávnenej osoby, hoci ide o výslovnú povinnosť žalovaného toto zákonné ustanovenie nerešpektoval.

Pri uzatváraní dohody bol žalovaný povinný konať a uspokojiť nárok po dohode s oprávnenou osobou. Ako je už uvedené v rozsahu uspokojenia nároku, podielnické listy vydané neboli, dňom 1. 6. 2005 nárok žalobníčky sa stáva pohľadávkou, ktorú bolo treba uspokojiť do 31. 8. 2005, k čomu ale nedošlo. Z nepochopiteľných dôvodov bez protokolovania otázok a odpovedí sudkyňa sa dotazovala o ktoré právne normy žalobníčka opiera svoj nárok.

Podľa názoru žalobníčky dôvody pre ktoré potvrdil napadnutý prvostupňový rozsudok, ako vecne správny mohli byť konštatované, že buď pri štúdiu spisu ušlo odvolaciemu súdu pozornosti, že podmienky v zmysle ust. § 33c zák. č. 3/2005 Z. z. zo strany žalovaného neboli splnené a túto skutočnosť prehliadol aj prvostupňový súd.

Písomné podanie žalobníčky zo dňa 11. 4. 2008 jednoznačne svedčí o tom, že v zmysle ust. § 33c ods. 4 zák. č. 3/2005 Z. z. žalovaný nesplnil svoju zákonom danú povinnosť a to v tom, že družstvo je povinné doporučenou zásielkou osloviť oprávnené osoby. V danom prípade sa to nestalo.

V tomto smere síce žalovaný pripojil doručenkú zo dňa 10. 3. 2005, ale že aká zásielka tu mala byť doručená, to žalovaný nepreukázal a tým je dôvodné jednoznačné konštatovanie, že v tomto smere žalovaný svoju povinnosť nesplnil.

Nie je postačujúce, ako to tvrdia súdy, že družstvo nevydá podielnické listy oprávnenej osobe, ktorá družstvu ako emitentovi podielnických listov nepredloží osobné údaje potrebné na vyznačenie účtu majiteľa cenných papierov v predpísanej lehote.

Podľa pokynu žalovaného, žalobníčka ako oprávnená osoba postupovala ohľadne vydania žiadaných podkladov, podala žiadosť o zriadenie účtu majiteľa cenných papierov

v Poštovej banke dňa 23. 3. 2005, ktorý bol aj zriadený, ale ako je už uvedené tieto doklady žalobníčka nepripojila vzhľadom na oficiálne oznámenie o transformácii poľnohospodárskych družstiev na 40 % a v mieste bydliska sa podielnické listy predávajú len v hodnote 10 %.

Takéto nespravodlivé uspokojenie nároku by bolo zákonu odporujúce a takéto konanie súdy v danom prípade považovali za správne a zákonu zodpovedajúce. V právnom štáte súdy môžu takto rozhodovať? Takto by žalobníčka bola ukrátená na svojich právach, nepochybne ide o neurčitost' a nesprávnosť postupu súdov, toto konanie je v rozpore s dobrými mravmi, lebo v zmysle ust. § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Tým, že súdy nepriznali, že družstvo v uvedenom smere nesplnilo povinnosť v tomto smere, že v lehote 15 dní pred uverejnením výzvy podľa ods. 3 §-u 33 zák. č. 3/2005 Z. z. nebrali do úvahy, že žalobníčka nepristúpili k vydaniu podielnických listov v skrátenej a neurčitej hodnote. Bralo sa do úvahy len to, že pre družstvo je to dlhodobý záväzok, neberúc do úvahy v zmysle ust. § 18 O. s. p. záujem žalobníčky, nebolo priznané, že na jej pohľadávku ako oprávnenej osoby bolo aplikované ust. § 33d ods. 1 zák. č. 3/2005 Z. z., teda priznaná, ako pohľadávka a takto ju ukrátiť na jej majetkových právach. Žalobníčka sa o tom nerada zmieňuje, ale ide o absolútne neplatný právny úkony v zmysle ust. 39 OZ.

Bližšie v tomto smere poukazuje na údaje uvedené v podanej žalobe zo dňa 2. 7. 2007...

V odvolaní zo dňa 16. 4. 2008 žalobníčka uviedla, že v zmysle ust. § 33c zák. č. 3/2005 Z. z. žalovaný svoju povinnosť doporučenou zásielkou osloviť žalobcu nesplnil a pripojil iba jednu doručenkú zo dňa 10. 3. 2005 bez toho, aby preukázal, že čo bolo v tej zásielke.

Z uvedeného dôvodu rozsudky súdov považujem za mylné, zákonu odporujúce a absolútne neplatné.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1, Základné právo sťažovateľky I. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR bolo postupom Okresného súdu v Komárne porušené.

2, Okresnému súdu v Komárne prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 237/2007 konal bez ďalších prieťahov.

3, I. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000.- Sk (slovom desaťtisíc korún), ktoré jej je Okresný súd v Komárne povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto nálezu.

4, Okresný súd v Komárne je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony vykonané v roku 2008 v zmysle ust. § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a, c, § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) I. B. v sume 6.732.- Sk (slovom šesťtisíc sedemstotridsaťdva korún), advokátovi JUDr. L. A., K., na jeho účet vo VÚB K. č. ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Zo sťažnosti vyplýva, že k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 237/07.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 28. októbra 2008, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 237/2007-85 z 25. apríla 2008.

Ústavný súd podľa svojej ustálenej judikatúry (m. m. II. ÚS 32/00, III. ÚS 116/01, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, III. ÚS 109/03, IV. ÚS 168/04) poskytuje ochranu základnému

právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte môže trvať. Ak preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že konanie, v ktorom sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo právoplatne skončené ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a teda k porušovaniu označeného základného práva už nemôže dochádzať, sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (I. ÚS 167/03).

Vzhľadom na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky právoplatným skončením predmetného konania v čase podania sťažnosti už k porušovaniu jej označených práv nemohlo dochádzať.

Tento stav viedol ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (podobne napr. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 1/05, II. ÚS 24/06).

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd uvádza, že vzhľadom na to, že sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyužila podanie sťažnosti na prietahy v konaní na orgán štátnej správy súdov (u predsedu okresného súdu) podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, bol dôvod na odmietnutie jej sťažnosti v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu aj pre neprípustnosť v nadväznosti na obsah § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v návrhu na rozhodnutie vo veci samej (petite sťažnosti) nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2009